

شاخ نبات حافظ

فهرست

انتشارات زوار

تلفن: ۰۲۱-۸۷۸۲۹۹

پست الکترونیک: zowar@zowar.com

شرح غزل‌ها

همراه با مقدمه، تلفظ و اژگان دشوار،

درس‌خوانی ابیات و فرهنگ اصطلاحات عرفانی

نوشته دکتر محمد رضا برزگر خالقی

تعداد صفحات: ۱۰۵

تاریخ چاپ: ۱۳۸۹

شاب نام: ۹۷۸۲۹۹-۲-۱-۶۰۵۲۹۲

شاب نام: ۹۷۸۲۹۹-۲-۱-۶۰۵۲۹۲

شاب نام: ۹۷۸۲۹۹-۲-۱-۶۰۵۲۹۲

شاب نام: ۹۷۸۲۹۹-۲-۱-۶۰۵۲۹۲

انتشارات زوار

فهرست

یک نطقه پیش نیست غم عشق و این عجب است که هر زبان که می گویم نامشکور است
هر چند فراوان درباره خائفه های بیوز ناگفته های بسیار در پرده
است و هیچ کس آن گونه که شایسته به طور کامل نتوانسته به عشق اندیشه های
شاعرانه و عرفانی او چیز بی نشانی، نشانی
به دست دهد کسی که با اندیشه های آسمانی و الهامات غیبی خود چنان بافه عشقی
از میخانه الهی به عاشقان و روندگان کوی دوست چشاند که علم بی خبر افتاد و
عقل بی حس شد

خدای را سپاس می گزارم که پس از سالها تدریس حافظ، اکنون این فرصت پیش

پیش سخن
فهرست

فهرست شریفین سخن بردارم

مقدمه (حدیث آرزومندی) یک

شرح غزل ها ۱

فهرست غزل ها ۱

فرهنگ اصطلاحات عرفانی ۱۰۸۹

فهرست غزل ها ۱۱۱۹

کتاب نامه ۱۱۴۱

دکتر محمدرضا بزرگر خالقی

بهار ۸۲

حدیث آرزومندی

خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی در اوایل قرن هشتم (حدود سال ۷۲۶ یا ۷۲۷ هجری / ۱۳۲۵ یا ۱۳۲۶ میلادی) در شیراز تولد یافت. پدرش بهاء‌الدین، مردی بازرگان بود که در زمان سلطنت اتابکان سلغری فارس از اصفهان به شیراز مهاجرت نمود و مادرش نیز اهل کازرون بود. (رضازاده شفق، صادق، تاریخ ادبیات ایران، ص ۳۰۷؛ صفا، ذبیح‌الله، تاریخ ادبیات در ایران، جلد ۳/۲، ۱۰۶۶)

به گفته رضاقلی خان هدایت اصل او را از نویسندگان نیز گفته‌اند (هدایت، رضاقلی خان، مجمع‌الفصحاء، جلد ۴، ۱۸) و برخی از تذکره‌نویسان برآنند که اجداد حافظ اصلاً از کویای (کوهپایه) اصفهان بوده‌اند (صفا، ذبیح‌الله، همان، جلد ۳/۲، ۱۰۶۶)

حافظ پس از مرگ پدرش بهاء‌الدین، طفلی خردسال بود. برادرانش پراکنده شدند و او با مادرش در شیراز ماند و روزگار آن دو به تهی‌دستی می‌گذشت و پس از آنکه به مرحله تمییز رسید، در نانویی به خمیرگیری مشغول شد تا آنکه عشق به تحصیل کمالات، او را به مکتب‌خانه کشانید و در خدمت مولانا شمس‌الدین عبدالله شیرازی تلمذ کرد و در مدارس او منصب تدریس داشت. (هدایت، رضاقلی خان، همان، جلد ۴، ۱۸)

به شهادت محمد گلندام که از هم‌عصران حافظ و جامع دیوان اشعار اوست، حافظ پس از درک مجلس درس قوام‌الدین عبدالله (م. ۷۷۲) در کسب علوم به مقامی رفیع رسید و به تحشیه کشف و مصباح و مطالعه مطالع و مفتاح و تحصیل قوانین ادب و تحسین دواوین عرب پرداخت که ظاهراً مقصود، کشف زمخشری (م. ۵۳۸) در تفسیر و مصباح مطرزی (م. ۶۱۰) در نحو و طوابع الانوار من مطالع الانظار تألیف بیضاوی (م. اواخر قرن هفتم) در حکمت و یا شرح مطالع قطب‌الدین رازی در منطق و مفتاح‌العلوم سکاکی (م. ۶۲۶) در ادب بوده است. او قرآن شریف را بسیار مطالعه می‌کرد و حافظ قرآن بود و تخلصش نیز برگرفته از این مطلب است. (دولت‌شاه، سمرقندی، تذکره الشعراء، ۳۳۸؛ رضازاده شفق، صادق، تاریخ ادبیات ایران، ۳۰۷؛ براون، ادوارد، تاریخ ادبی ایران، ۳۹۹)

چنان‌که فرموده است: